

Den falske konflikt om folkekirken og vindmøller som modsætninger

Af Elof Westergaard, Biskop over Ribe Stift

Det er ikke første gang i min tid som biskop, at jeg oplever kirkerne og stiftsøvrigheden bliver skudt i skoen, at vi modarbejder den grønne omstilling på grund af indsigelser mod opstilling af vindmøller tæt på vores kirker. Det er heller ikke første gang, at nogle politikere fra Christiansborg udtaler sig om, at stifterne ikke burde have indsigelses- – eller som det bliver betegnet i medierne - vetoret.

Men den seneste uges debat i medierne, tegner et unuanceret billede af en konflikt der ikke eksisterer.

Retten til indsigelse er givet til stiftsøvrigheden som en myndighedsopgave, der varetages på vegne af staten. Stiftsøvrigheden består af en biskop og en stiftsamtmænd, der er repræsentant fra staten. Retten er givet for at sikre beskyttelsen af den danske kulturarv. Og netop denne beskyttelse er vigtig, men er ikke en modsætning til hverken grøn omstilling, herunder opførsel af vindmøller, motorveje, øvrige byggerier og/eller udvikling af byplaner. Det er her vigtigt at bemærke, at vi er en folkekirke. Vi er folkets kirke – hvorfor vi både har en lang historik, men også agerer i en nutid, hvor netop klima og udvikling er vigtige. Men vi skal samtidig huske på, at kultur er vigtig! Vi mennesker trives i gode og smukke omgivelser, og derfor er det også vigtigt, hvordan vores landskaber og byer tager sig ud.

Vi skal passe på, ikke at skabe et åndløst samfund. Vi må ikke glemme betydningen af vores kulturarv eller fjerne interessen for de landskabelige værdier, som gør os hjemme i verden. Et samfund uden sans for kulturarv vil i den grad mindske den menneskelige trivsel, og her tænker jeg ikke kun på vores kirker som det eneste bevaringsværdige.

Jeg oplever, at vi i Ribe Stift altid har en god og tæt dialog med vores kommuner. Vi er tænkt som en medspiller tidligt i projektføreløbene, og støtter op om de lokale samfund, og ønsker altid at tale om andre løsninger eller alternative muligheder. Hverken for at forhindre, forsinke eller besværliggøre processen, men for at kvalificere beslutningerne og sørge for, at bibeholde kulturarv, historie, og det æstetiske i vores nærmiljø. Kommunerne ønsker ligeledes at udvikle både byer og landskab, med respekt for det åndelige og menneskelige. Forud for mange beslutninger er vi indkaldt til lokale møder, hvor vi fysisk møder op med både biskop og jurister fra stiftet, repræsentanter fra de lokale menighedsråd, bistand fra den kongelige bygningsinspektør, repræsentanter fra kommunen og øvrige relevante interessenter. Vi besigtiger stedet, analyserer udkast og kommer med mulige forslag på, hvordan alles interesser bedst mulig varetages, så både udvikling og bevaring, bedst muligt imødekommes. Ved disse møder er der ingen, som tænker på eller taler om hverken indsigelses- eller vetoret.

Udover at skulle varetage den almene interesse for kulturarven, har vi også et vigtigt fokus på de menneskelige interesser. Der skal være ro i det rum, man møder uden for kirken og kirkegården. Der skal være plads til at tage afsked med sine nærmeste, uden gene fra eksempelvis motorveje eller uden anden støjende industri. Endvidere er det også vigtigt at der skabes plads, både fysisk og åndeligt, til bare at være. Denne interesse, oplever jeg også, at kommunerne er enige og finder værdi i.

Sidste gang vi brugte vores indsigelsesret var i forbindelse med opførsel af vindmøller i Velling i 2018. Dette blev senere omstødt af den daværende minister på området.

Siden sagen i Velling har vi i Ribe Stift haft i omegnen af 1.000 antal plansager, og vi har hverken brugt eller overvejet at bruge indsigelsesretten på noget tidspunkt. At vi ofte gør indsigelsesretten gældende, er i min optik en sandhed med modifikationer. Jeg vil derimod påstå, at vi stort set altid finder en mindelig løsning, i tæt dialog med de lokale parter – både kommune og bygherre.

Det er også vigtigt for mig at fastslå, at vi er meget opmærksomme på, at med indsigelsesretten følger et stort ansvar. Det er vi som stifter meget bevidste om. Men med retten følger der også en pligt. En pligt til, at vi netop varetager en central samfundsmæssig interesse, og at vi anvender retten, når det er nødvendigt – og kun når det er nødvendigt, så den ikke misbruges.

I forhold til spørgsmålet om klima, er dette også et tema på både stifts-, provsti- og sogneniveau. Vi er folkets kirke, og vi kigger både på, hvordan vores kirker kan gøres mere grønne og hvordan kirkegårdene kan bidrage til biodiversiteten og nedsættelse af CO₂. Det glæder mig, at vi er i sync med udviklingen, og aktivt bidrager til vores alles fælles klimamål. For vi er en folkekirke – ikke en myndighed langt væk – men folkets kirke løftet af den lokale forankring. Og vi er både glade for og stolte af, at varetage opgaven med respekt for det danske landskab, den danske kulturarv og moderne udvikling i vores samfund. Et samfund, hvor der skal være plads til kulturarv, moderne kultur, fordybelse, åndelighed, liv og grøn energi!